

ЗАНЯТТЯ БАЛЬНОЮ ХОРЕОГРАФІЄЮ ЯК ОДИН З АСПЕКТІВ МОТИВАЦІЇ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ТА УМОВ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

Шуліка Б. Ю.

*здобувач освітньо-наукового рівня вищої освіти
(ступеня доктора філософії)
за спеціальністю «Фізична культура і спорт»,
Запорізький національний університет;
викладач ВСП ЗГФК,
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна*

Караулова С. І.

*доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
професор кафедри фізичної культури і спорту,
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Контроль над особистісними життєвими цілями – головна умова утворення характеру. За відсутності характеру людині властива відсутність або хаотичність цілей. Однак характер і спрямованість особистості – поняття не тотожні.

Спрямованість особистості має значний вплив на поведінку людини, її життя. Проте, ця поведінка визначається не одним спонуканням, а цілісною системою відносин, де якась з них має першочерговий, визначний характер і додає людині особливий колорит, дає змогу почуватись вільно у спілкуванні з людьми з різних верств населення, різної вікової категорії, з різними вподобаннями та поглядами. Від спілкування і взаємовідносин кожен має щось вносити чи, навпаки, викреслювати з свого життя, тим самим наповнюючи та вдосконалюючи власні навички життєві погляди, характер. Але, на мою думку, це є неможливим поки людина не усвідомить себе, не знайде в собі підґрунтя для розвитку та особистісного росту.

Головним компонентом є система переконання, яка саме і визначає довгострокову модель поведінки людини, її непохитність у досягненні поставлених цілей, впевненість у справедливості і важливості справи, що вона виконує. Особливості характеру взаємопов'язані з інтересами за умови, що ці інтереси стійкі і глибокі. Нестійкість інтересів пов'язана з

недоліком самостійності і цілісності особистості людини тоді як глибина і їх змістовність свідчать про цілеспрямованість, наполегливість. Водночас подібність інтересів не припускає аналогічних особливостей характеру. Наприклад, серед раціоналізаторів можна знайти людей веселих і смутних, скромних і нав'язливих, егоїстів і альтруїстів.

Науковці зазначають, що люди такої спрямованості можуть йти зовсім різними шляхами до досягнення цілей і використовуючи для цього свої, особливі, прийоми і засоби. З рис характеру, можна виявити ступінь мотивації у індивіда до досягнення його цілей. Виходячи з вищезазначеного для одних людей характерний вибір дій, що забезпечують успіх (прояв ініціативи, змагальної активності, прагнення до ризику і т.д.), у той час як для інших притаманне прагнення уникати невдач (відхилення від ризику і відповідальності, уникнення прояву активності, ініціативи і т.д.) [1].

Для мистецтва танцю велике значення має точне і ефективне виконання технічних рухових завдань, але краса рухів досягається багато в чому за рахунок легкості, геометричної точності, ритмічності, послідовності, гармонійності поєднання рухів і музики. Свого часу П. Кубертен зазначав що не може бути краси без постави і правильної пропорції, і ти – незрівнянний майстер обох, оскільки створюєш гармонію, ти наповнюєш рух ритмом, ти робиш силу граціозною та володієш здатністю надавати предметам гнучкість.

Тому важливим є емоційний стан, настрої, загальне сприйняття музики, танцю спортсменом в цілому; його вміння гармонізувати свій внутрішній світ з загальними зовнішніми умовами, своїми власними рухами і музикою.

Проте подібні навички можуть впливати і на повсякденне життя людини, оскільки танець є соціальним явищем і може виступати одним з ключових способів вирішення міжособистісних відносин. Людина, що володіє танцювальною майстерністю завжди має перевагу в соціумі.

Всі види танців мають свої особливості в технічному наповненні, музиці, особливостями емоційного стану під час виконання, але спортивні бальні танці мають ще і конкурсну сторону. Тому це – спорт, в якому відбувається загартовування характеру, відкриваються вміння домогтися своєї мети, виховуються лідерські якості.

Бальна хореографія виділяється проміж інших тим, що виступає проміжною ланкою в танцювальній культурі між класичною і сучасною, хореографією. На основі цієї особливої спрямованості цей вид мистецтва може орієнтуватись на будь-який темперамент і характер особистості, що дозволяє більш гнучко вирішувати питання адаптації людини в танцювальному світі; який складають взаємодоповнюючі групи латиноамериканської і європейської програм.

Для педагога має місце виховна і навчальна складові. Навчання орієнтоване на оволодіння учнями танцювальними знаннями, вміннями, навичками; коли виховання відповідає за формування моральних якостей, рис характеру, поведінки та спілкуванні всередині колективу та поза ним – в місцях відпочинку, в школі, в побуті, в роботі [2].

Задача на початковому етапі полягає в тому, щоб дати можливість відчувати дитині радість від руху. З часом, після адаптації дитини до навантажень, бажано збільшуючи кількість та якість фігур, що використовуються. Важливо створювати атмосферу свята, використовувати доступні для дітей форми пояснення [3].

У групах середньої вікової ланки важливим є введення елементу змагання. Недопустимою є гостра критика та різкі зауваження до дитини. Повинно сформуватись чітке усвідомлення за які дії можуть винагородити, або похвалити, а які не є схвальними.

Для старших вікових груп варто чітко формувати мету і задачі на якийсь певний визначений проміжок часу, при цьому описуючи темп і кількість передбаченої роботи, з наступним аналізом виконаного. Оскільки для даного віку властива психологічна нестабільність в силу фізіологічних змін організму, то критика можлива тільки в індивідуальній формі. Робота має проводитись на рівні «учень – пара – колектив» [4].

Для усвідомлення умов повноцінного творчого розвитку дитини в танці, педагог має працювати на трьох рівнях, які мають взаємодоповнюватись в процесі становлення особистості:

- техніка;
- творчість;
- система цінностей.

Для бальної хореографії основні поставлені цілі досягаються на рівні восьми-десяти років занять, впродовж яких і відбуваються зламні моменти в житті, світосприйнятті, усвідомленні власних можливостей, значущості свого розвитку і власного місця в даному напрямку. Тому важливим фактором розвитку є правильно сформоване і скоординоване оточення, направлене на вдосконалення зростання гармонійної особистості.

Також педагог має звертати увагу на стосунки та взаємовідносини в сім'ї, приділяючи час спілкуванню з батьками можна дізнатись більше про вподобання, звички, особливості поведінки дитини [5].

Використовуючи системний і всебічний вплив на дитину можливе створення в неї мотивації до дії та подальшого успіху.

З аналізу вищезазначеного можна зробити висновок, що танець, при вмілому застосуванні системного підходу, дає переваги для особистості й особистісного росту. А виходячи зі специфічної просторості спектру

бальної хореографії підхід до дітей з різними темпераментами, характерами, фізичним станом може варіюватись, доповнюватись, вдосконалюватись.

Література

1. Бех І. Д. «Особистісно зорієнтоване виховання». Київ, 1998 р. 150 с.
2. Осадців Т.П. Спортивні танці : навч. посіб. Львів : ЗУКЦ, 2001. 340 с.
3. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручник. Київ: Кондор, 2015. 469 с. URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452495/s-18>.
4. Теорія і методика сучасного бального танцю: навч.-метод. посіб. / уклад.: В.А. Сизоненко. Умань: АЛМІ, 2017. 200 с.
5. Терешенко Н. Історія та методика бального танцю: навч. посіб. Херсон, 2015. 220 с.